

Atelier de instruire Evaluarea Strategică de Mediu pentru Foaia de Parcurs privind Economia Verde

21 Aprilie 2016
Chișinău, Moldova

Aplicarea ESM pentru documentele de politici: beneficii și etapele cheie procedurale

Mr. Michal Musil, UNECE Consultant SEA

Ce este ESM?

Evaluarea de Mediu al inițiativelor „strategice” = politici, planuri, programe, strategii, acțiuni...

Protocolul ESM (SEA)

Evaluarea posibilelor efecte asupra mediului, sănătății, care cuprinde determinarea domeniului de aplicare al raportului de mediu și pregătirea acestuia, efectuarea consultărilor și participarea publicului, precum și luarea în considerație al raportului de mediu, rezultatele consultărilor și participării publicului într-un plan sau program

Directiva(2001/42/EC) ESM (SEA)

Elaborarea unui raport de mediu, desfășurarea consultărilor, luarea în considerare al raportului de mediu, rezultatele consultărilor în procesul decizional, dar și furnizarea de informații cu privire la decizia luată

Pași generali ai SEA

0. . Screening

1. **Definirea domeniului / Analiza de bază**

Descrierea aspectelor principale care trebuie luate în considerare în procesul SEA

Analiza aspectelor principale
(ex: evoluția anterioară, situația actuală și
posibila evoluție viitoare în cazul în care P/P
nu este implementat)

2. **Evaluarea efectelor P/P** cu privire la problemele principale și la dezvoltarea unor măsuri de atenuare (inclusiv un sistem de monitorizare)

3. **Elaborarea raportului privind SEA** și prezentarea lui pentru consultări autorităților responsabile de mediu și de sănătate și publicului

4. Consultări

5.
**Acordarea unei
importanțe
cuvinte
informațiilor
generate de SEA în
procesul de
decidere,
planificare și
explicare, într-un
mod responsabil**

Principiile de ghidare pentru aplicarea ESM

- Întreprinse de către autoritatea responsabilă pentru P/P
- Aplicate cât mai curând posibil, în procesul de luare a deciziilor
- Axat pe probleme cheie
- Estimează marja rezonabilă de alternative
- Oferă oportunități adecvate pentru implicarea principalelor părți interesate și publicului
- Realizate cu metode și tehnici de analiză adecvate, rentabile

Beneficii ESM

- Asigure un nivel ridicat de protecție a mediului
- Îmbunătăți calitatea procesului de P/P
- Crește eficiența procesului decizional
- Să faciliteze identificarea de noi oportunități de dezvoltare
- Ajuta la prevenirea greselilor costisitoare
- Consolidază Guvernanța
- Facilitează cooperarea transfrontalieră

Sumarea relațiilor între ESM și Planificare

- **Planificarea** analizează și propune intervenții de dezvoltare
- **ESM** examinează rezultatele individuale ale procesului de planificare și poate propune eventualele modificări necesare
- În mod optimal, **ESM trebuie elaborat în paralel cu planificarea** atunci când
 - Procesul de ghidare este procesul de planificare, și
 - ESM se încadrează în logica și etapele procesului de planificare
- Astfel, ambele procese pot fi privite ca **instrumente care se susțin reciproc** într-un sistem de planificare robust pentru o dezvoltare mai durabilă

Exemple: ESM for Programele Operaționale ce țin de întreprinderi și inovații (POÎI) în Republica Cehă 2007 – 2013

- **Actori cheie:**
 - promotor: Ministerul Industriei și Comerțului
 - echipa de programare: echipa internă în cadrul ministerului
 - echipa ex-ante: consorțiu extern
 - Autoritatea competentă ESM: Ministerul Mediului
- **Echipa ESM:**
 - consorțiu format din 3 organizații (2 ONG-uri + consultanți+) liber profesioniști
 - în total 10 experți (poluarea industrială, energie, deșeuri, educație de mediu biodiversitate, sănătate publică, participarea publicului, lider de echipă)
 - Aproximativ 180 zile de lucru

Conținutul Strategiei POÎ

- **Obiective Specifice**

- Intensificarea activității IMM-urilor
- Pentru a spori competitivitatea întreprinderilor prin punerea în aplicare a noilor tehnologii și activități inovative
- pentru a spori eficiența utilizării energiei în industrie și utilizarea surselor regenerabile de energie și, eventual, secundare (cu excepția incineratoarelor de susținere)
- Să încurajeze cooperarea dintre sectorul industrial și cel de cercetare și dezvoltare
- Să sporească eficiența utilizării potențialului uman în industrie
- Pentru a spori calitatea infrastructurii antreprenoriale

Planul financiar indicativ

Buget total: 3,578 mil EUR (5,410 mil USD)

ESM: Obiective de Mediu (exemple)

- Obținerea unei proporții de energie regenerabilă de 8 % din consumul de energie brut până în anul 2010, și sporirea ulterioară al acestei cote;
- A stabili o reducere a consumul de energie pe unitate de PIB de până la 3% pe an, și reducerea cererii de energie electrică de până la 2% pe an
- Reducerea producției de deșuri, inclusiv al deșeurilor periculoase.
- Pentru a spori utilizarea deșeurilor, preferabil a celor reciclabile, cu până la 55% din totalul deșeurilor produse, până în anul 2012.
- Pentru a proteja elementele de peisaj și segmente de calitate ale unui caracter natural în zonele construite.
- Pentru a reduce tranzitul și transportul rutier de marfă, în special prin susținerea formelor ecologice de transport, inclusiv al măsurilor de gestionare.
- Reducerea poluării fonice generată de industrie și transport;

Impactul ESM

- O serie de modificări și ajustări ale textului documentului de proiect POÎI
 - Următoarele principii au fost încorporate în mecanismele de selectare ale proiectelor POÎI:
 - Bonus pentru proiecte concentrându-se în mod direct pe îmbunătățirea mediului
 - Bonus pentru reducerea intensității materialelor a producției
 - Bonus pentru reducerea consumului de energie
 - Bonus pentru reducerea volumului de emisii și deșeuri
 - Bonus pentru localizarea proiectului într-un sit industrial vechi (dar nu, pe teren verde)
- În cadrul componentei POÎI (sub-Program Eko-energie) focusat pe susținerea energiei regenerabile și economisirea energiei, următoarele criterii au fost adoptate:
- Costurile de reducere a emisiilor (CZK/kg CO₂/ pe an)
 - Verificarea totalului economiilor de energie electrică (electricitate/căldură)
 - Rata medie de utilizare reală a capacității de generare de energie instalată a unei resurse regenerabile.

Beneficii cheie și probleme

- ESM influențează întregul document al programului
- Sugestii (nu toate) din ESM încorporate în textul programului
- Sistemul propus pentru monitorizarea mediului și de selecție a proiectelor au fost acceptate de către Ministerul Industriei
- ESM a schimbat atitudinea Ministerului Industriei pentru evaluarea de mediu și a îmbunătățit înțelegerea acestor probleme
- Interes scăzut al publicului
- Comunicare slabă cu echipa ex-ante
- Comunicare și susținere slabă din partea Ministerului Mediului

Exemplu: SEA pentru politica de adaptare la schimbările climatice din Republica Cehă

- Nivelul politic al documentului
- Numărul major de măsuri de diferite niveluri, majoritatea foarte generale
- Orientare globală pro-mediu
- ESM accent pe:
 - Evaluarea respectării obiectivelor politicii de mediu
 - Identificarea potențialului pentru efectele secundare negative ale măsurilor individuale
 - Formularea de recomandări pentru prioritizarea etapelor de punere în aplicare

A se vedea Raportul ESM (in Czech)

Mulțumesc!

Michal Musil

michal.musil@integracons.com